

[Bernhard Baunsgaard.]

større ansvar over på lederne under fritidsloven, og der skal såmænd nok være bekymrede, der vil rejse kritiske røster i denne anledning. Dette forhold er ingenlunde nyt. Man var bekymret, da gymnasieskolen for århundreder siden fik ansvaret for studentereksamen. Der var senere bekymringer, da folkeskolens ledere skulle tage ansvaret for eksamen, og nu sidst har der været bekymringer, da handelsskolernes ledere skulle tage ansvaret selv. På alle de områder, jeg har nævnt her, kan der findes eksempler på ledere, der har svigtet tilliden, og jeg tør da ikke være så optimistisk at tro, at der ikke også vil ske fejltagelser, når nu lederne i aftenskolen skal tage ansvaret. Der vil ske fejltagelser, men jeg er overbevist om, at det helt overvældende flertal af lederne vil kunne bære det nye ansvar og dermed sikre, at vi får forenklet administrationen.

De ændringer, der nu foreslås af aflønningen i aftenskolen, kan jeg ligeledes fuldt og helt anbefale. Aftenskoleundervisningen skal jo foregå i fritiden, også i fritiden for undervisere, og det vil derfor være nødvendigt at have gode lønninger. Men det må der også siges at være selv efter de ændringsforslag, som ministeren har fremsat.

Jeg kan ikke lade være med at komme med den bemærkning, at en stud. mag., der ønsker at undervise under fritidsloven, stadig væk for fremtiden vil få en adskillig højere betaling for denne undervisning i aftenskolen end den, han vil kunne få ved f. eks. at undervise i gymnasieskolen til studentereksamen.

Alt i alt finder jeg, at det er lykkedes med ændringerne at opnå det gode, som skulle opnås, når loven skulle til revision, at vi fik en forenkling af administrationen, der har været til stor irritation for alle. Jeg mener, at der fortsat, sådan som lovforslaget er blevet udformet, er mulighed for, at også den jævne mand i fremtiden kan sikre sig en videre uddannelse. At vi så for det, vi ervedover ønsker, må være med til at betale det, ja, det finder jeg ikke afgørende rystende.

Jeg kan derfor anbefale lovforslaget.

Poul Dam: Da den socialdemokratiske regering i 1967 fremsatte det forslag, som senere blev til den gældende lov om fritids-

undervisning, var et af de afgørende nye punkter, at man brød med gratisprincippet for en ganske stor del af den aftenskole, der hidtil havde været gratis, idet man overførte et meget stort antal fag til de såkaldte interessegrupper og bestemte, at deltagerne i disse interessegrupper skulle betale et bidrag til lærerlønnen. Det er altså ikke sådan, at gratisprincippet har været uantastet hidtil. Tværtimod. Der skete ved den lejlighed et afgørende brud med gratisprincippet, og det skete på en måde, som i den forløbne tid har givet ganske store vanskeligheder for administrationen på dette område, og som også har skadet det værdifulde arbejde, der blev gjort netop på de fagområder, som skulle omfattes af interessegrupperne.

De ændringer, som er foreslået til det oprindelige lovforslag her, er efter min mening på mange måder udtryk for reelle forbedringer af loven om fritidsundervisning. Det gælder først og fremmest de mange ændringer, som medfører en langt større frihed for initiativtagerne, som medfører en betydelig nedgang i den overhåndtagende kontrol, og som også muliggør en væsentlig formindskelse af den overadministration, som vi kender på dette område. Jeg indrømmer, at på det sidste område er der først og fremmest tale om et fromt håb. Vi har ikke fået virkelig konkrete løfter om, at administrationen vil blive skåret ned, men det er klart alene som følge af ændringerne, at en række af kontrolfunktionerne må forsvinde.

Hvis man ser, hvordan administrationen af denne lovgivning har udviklet sig, og i og for sig også ser på, hvordan denne fritidsundervisningslov blev til i sin tid, så kan man måske få et meget godt skoleeksempel på, hvorledes man her vedtager love uden klart overblik over, hvad det medfører i retning af administration, og hvad det medfører i retning af besværligheder. Det system, der blev opbygget, var indviklet, ja, så indviklet, at der holdes mængder af kursus ud over landet i forbindelse med fritidsundervisningen med ét eneste emne, nemlig kundskaben at udfylde skemaer. Det store antal skemaer, som vistnok omfatter alle alfabetets bogstaver, skal man have særlig undervisning i at udfylde. Det har kostet en hel masse, og naturligvis kan man sige, at det er forfærdelig kedeligt, at disse penge nu er spildt, hvis en række af skemaerne skal afskaffes, men